

BÉTSI MAGYAR KURIR.

É S

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr.

Indult: Kedden, Július' 30-dikán, 1853.

9.

FRANTZIA ORSZÁG.

(Journal de Paris.) A' fő város körül, az erősségeknek szüksége régen elesmértetett: a' nélkül, hogy a' régibb időkre visszamenjünk, már 1814 és 1815-ben e' részben sokszor hallattak panaszok e' hiány miatt, sőt N a p o l e o n még Sz. Helenában is fájlalta annak nem létét. Az azóta lefolyt 18 esztendő óta, katonai könyvek jelentek meg, melyekben az erre kívántató mód meghányattatott — vettegett: maga a' principium erősen állott, mert a' Párisi, és V a t e r l ó i ütközetek nyilván bebizonyították a' szükségnek igazságát. 1830 ban a' kérdés ismét szóba jött, — a' Juliusi Revolutio Európa elleni védelméről gondoskodott; az elmúlt idő tanúságot nyújtván, jövendőre nézve bátorsági rendszabást kívántak. S o u l t Marsall Decemberben 1830 ban úgymint a' Cabinetumba történt léptekor, annyival inkább hajlandó volt, ebben a' részben a' közkívánságnak eleget tenni, mivel 1814 ben első volt, ki a' hiányt, melly Párisnak bevételeivel megbüntettetett, a' többi nehézségek sorából kiemelte, — ezt bizonyítja, a' Tsászárral akkor időben folytatott levelezése. Az a' gondolat tehát: „Párist meg erősíteni“ akkor sem volt már előtte új, annyival kevésbé lehet 1833-ban 's még is az Ujságok ezt, mint valamelly hirtelen koholt planumot hirdetgetik. Ez a' közkívánság tehát, a' Publicumból, a' Kamarákba ment által,

a' Miniszterek felszöllittattak annak végrehajtására a' beszéllő székben, a' Journalok helybenhagyták, 's már Dec. 9-kén 1830-ban a' Hadi Minisztertől parantsolat adatott ki a' munka elkezdésére. A' Kamarák 3 esztendeig 4 budgetben pénzt ajánlottak a' munkára, a' nélkül, hogy a' principiumot kérdésbe hozták volna, és tsak ennek az ajánlott Fundusnak következésében folytatódott a' megerősítés. Az 1833 ki budget felett való tanátskozáskor a' Kamaraabeli kívánságát kinyilatkoztatá, hogy az erősségre megkívántató költségek, a' helyett, hogy minden esztendőben előfordulnak, inkább egy különös törvény által, általánosan határozottassanak el; a' Miniszter betöltte ezt a' kívánságot, 's 1833 ban az Ülések elején, a' kívánt törvényt a' Kamara elibe terjeszté. Így állottak a' dolgok, mikor a' rendes — erősségeket illető tikkelyre került a' tanátskozás: a' Kamara elhalasztotta a' dolgot akkorára, mikor különös törvény hozatik, ez pedig az utolsó Ülésekre halasztatott. A' törvény tehát nem vettegett félre. A' Miniszterium ennél fogva köteles volt, a' munkát az előbbi budgetből felmaradott fundusból folytatattatni, 's ha azt nem tette, akkor az különös tekintetből elnézetett, a' mivel a' Státushatalmak költsönösen tartoznak. A' Kamarák bizonyosan számot fognak arról kérni a' Kormánytól. A' kérdés tehát még fejtetlen marad, vagy is inkább abban az állapotban van, e'

mint a' Kamaráktól 3 esztendő óta elhatározottat.

(Moniteur.) Jul. 5-kén reggeli 4 órakor A gathe gőzhajó rendeltetése helyére érkezett. Berry Hertzegné tsak ötödfel órakor szállott ki, minekutánna férje, Gróf Luchesi Palli, minden kísérők nélkül a' hajó ormán megjelent.

Jul. 11-kén reggeli 5 órakor egy Párisi Politzia Commiszszarius, 6 Politzia Agenssel, Sarrans Ur, ki, mint Generál Lafayette nak Adjutánsa, a' Juliusi Revolutió felől írt munkájáról nevezetessé lön, — lakásának megmozgására rendeltetett. A' Politziatiszt, minden irványokat gondosan átvizsgálván, igen tsudálkozott, midőn egy kézíratra akadt ilyen tzím alatt „A' politikai Feleknek állapotjokról Frantzia Országban“ mellyben republikai gondolatok valának elszórva: azért Sarrans Urhoz fordúlt evvel a' kérdéssel: Az Ur szerzője ennek a' kézíratnak? — Igen is. Hát nem Carlista az Ur? Talán tsak tréfálni tetszik? Nem biz én, mert okom van hinni, hogy Carlistának házában motozok. — Nekem pedig okom van ismételni, hogy mindenkor Republicanus voltam, 's most is az vagyok. Illyen beszélgetés után a' Politzia Commiszszarius bėjelentette a' dolgot a' Politzia Praefecturához, 's végre kisült, hogy tévedés volt a' névben, a' mennyiben a' motózásnak nem a' Republicanus Sarrans Urnál, hanem a' Carlistai Sarran Urnál kelle vala véghez mennie.

Párisi lapok tele vagynak a' Fő város megerősítéséről szóló tikkelyekkel: eleven színnel festik a' veszedelmeket, a' mellyek a' lakosokat a' szándék végrehajtásakor, fognák érni.

Néhány naptól fogva a' fő város útszái minden szegeleteiben ezeket olaszhatni krétával felírva: „Nem kelle-

nek bastillák!“ 's valahányszor letörölnetnek, más nap reggel mindannyiszor, még tsak a' Tuileriák kapuin is látatnak.

A' National zár alá tétetett, mivel 4 városnak, — Páris körül tzélba vett megerősítése ellen költ Protestázióját, tette közhírré.

(Journal de Paris.) Bourges Jul. 15-kén. Bém Lengyel Generális, ki ide azért jött, hogy földieik közzül azokat, kik hajlandók vólnának abba a' Lengyel seregbe állani; mellyet ő Dom Pedró nevében felállított, öszveverbuválja, Jul. 14-kén estve, — Bourgestől 4 mértföldnyire fekvő Mehnneville nevű városkában megölette. Ő ide olly tzélból vonta magát, hogy már az előtt Bourgesben néhány szökevények által nyilvánosított rágalmazásoktól, megmenekedjék. Azomban vélt menedékhelyén sírját találta, a' midőn Jul. 14-kén egy Lengyel nevet (még nem tudatik az igazi volt e') a' verbuváló lajstromba felírja, azután a' Generálishoz megy, ennek jobbát balkezével megfogja, mintha azt barátságosan akarván szorítani, — azomban hirtelen jobbával egy pisztolyt kiránt, 's azt a' Generálisra súti, és elszalad. Mint mondják, a' golyóbis köldökét érte a' Generálisnak. A' gyilkost mindenütt nyomozza a' Justitz, de még eddig sikertelenül.

(Journal de Paris.) A' Juliusi nagy innepre nagy szorgalommal tétetnek a' készülétek. Az első nap, úgymint Jul. 27-ke az akkor elesett hősök emlékezetekre innepeltetik: a' másodikon a' Király a' sereget, és a' Nemzeti Gárdát fogja megmustrálni, a' harmadikon közönséges játékok, és multságok tartatnak. Ehez képpest 27-kén a' Fő Városnak minden templomaiban könyörögni, 's az elhunytak sírjain a' gyásznak külömbféle symbolumai fognak felállittatni. A' nagy hadi hajóból, melly

jelenleg a' Sainán erre az innepre építetik, reggeltől fogva estvéig, fertályonként fog lövöldöztetni. 28 dikán ugyan tsak ez a' hajó egy kis flotta által megtámadtatik, azután a' tsatát nagy tűzijáték zárja bé, melly a' Sajnának a' Pontroyal, és Pont de la Concarde között való részén elterjed. — A' Tuileriák kertjében 500 muzsikus, egy arra építendő karozacon, Symphoniákat fog zengedezni. 29 kén 16 házas pár egy nagy vendégségre hívattatik meg, mellynél a' Magistratus, fő polgári, és katonai tisztviselők, és a' Miniszterek is jelen lesznek. Az innep után, a' Városbált adand, mellyre 2000-en felül lesznek meghíva, 's hihetően a' Király, és Királyné is megtisztelnék jelenléttel. A' Pontneufön 3 nagy oszlop léssen zászlóval kitűzve. A' Sainán halászat fogja a' játékokat, és mulatságokat nevelni.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Jul. 5-kén egy emlék oszlop emeltetett annak emlékezetére, hogy az Orosz Sereg a' Bosporusban volt. Ez az oszlop áll egy 30,000 fontos nagy szikla darabból, melly néhány nappal azelőtt, Baltalimánból, Chunki'ar Iskelessibe szállított. Ebbe a' szikla darabba, az Orosz sereg elmenetelének napja a' Bosporusból, fog kivéseni.

Jul. 9-kén a' nem régen elégett Pérában, Aga Dschamissi körül, ismét gyuladás támadt, melly 5 házat, és több börtöket porrá égetett.

Az Orosz sereg Jul. 8-kán hihetetlen sebességgel, 's az itt tanyázó Orosz gőzhajók segedelmével, hajókra szállított, 's élvén a' kedvező széllel, 10 óra tájban a' fekete tenger felé evezett. Egyetlen egy linea hajó maradt hátra, melly Gr. Orloffot, hólnap után Odessába viendi.

Gróf Orloff ma volt bátsú audientzián a' nagy Urnál, kitől kegyességgel fogadtatott. A' Sultán egy saját kezével írt, Ő Felsége Miklós Császárhoz szóló bépetselt levelet is adott által a' Grófnak, nem külömben 7 brillanttal kirakott pixist, a' Bosporusban jelen volt Orosz tisztek számokra. Audientzia után a' Printzekhez vezetett bé, kiknek kedveltető magaviseleteket, különösen Abdul Meschidét nem győzte eléggé magasztalni.

A' Fő városban a' pestis egészen megszűnt.

N A G Y B R I T A N N I A.

Midőn az Alsó Háznak Julius 15-kén tartatott Ülésében a' Kelet Indiai bill felől akartak biztossági tulajdonságban tanátskozni, Vrottesley Ur elő állott javallatjával, melly szerint abban az esetben, ha az Irlandi Egyház Reformbill felett a' Felső Házzal meg nem egyezhetnének, felszólítja az érdemes tagokat, fontolják meg előre, minő határozatot tégyenek? Javallatjának támogatása végett, azt az észrevételt tette, hogy minekutánna már egyszer a' Ház elfogadta az Egyházi Reformnak alapszabásait, ezeknek előmozdítása felől gondoskodnia kötelességében áll. Az Alsó Háznak kétségbe hozhatatlan jussa van, a' másik Háznak viseletére felvígyázn, valamint annak módosításait elfogadni, vagy félre vetni. Nem lehet halgatással elmellőzni, hogy midőn a' bill az Alsó Házban nagy majoritással fogadtatott el, ezt a' tettet, a' másik Helyen (Felső Ház) erőszakos rendszabásnak nevezték! (halljuk! halljuk!) az is tudva van, hogy nagy befolyású emberek kinyilatkoztaták, hogy nekik nem tsak a' rendszabások nem tetszenek, hanem maga ellen az alap ellen is vagyon kifogások. Ő azt hiszi, hogy avval a' billlel, a' Reformnak egész alapja feldön-

telik, azért is kötelességének tartja, a veszedelemnek ilyen lehetősége mellett a' Házat felszóllítani — vigyázatra. P e e l Ur a' javallatot szükségtelennek vélte lenni, egyszersmind kerte a' Házat ne hagyja magát hamis hírek által felrevezettetni, ennyivel legalább tartozik, a' Törvényhozó hatalom másik ága méltóságának, és függetlenségének. Ő azon nem azt érti, mintha nem lehetne eset, mellyben a' másik Háznak viselete felett, véleményünket ki kellene nyilatkoztatni, hanem ezen véleményt csak pusztá híren, és hallomáson építeni, vagy éppen olyanra valamire vetemedni, a' mi fenyegetődzéshez hasonlít, előtte egy átaljában illetlennek látszik: onnan reményli, hogy az érdemes tag, javallatját vissza veendi, 's az által illy kedvetlen fessegetéseknek véget szakaszt. O'Connell Ur úgymond, senki sem hagyja kevésbé helybe az Egyházi billt, mint ő, mivel Irlandnak nem nyújtja azt a' segedelmet, mellyet jussa van kívánni; — de ha a' Lordok ilyen mérsékelt Reformot is megtagadnak, mitsoda kinezés van azután más nemű rendszabásokra? Evans Oberster, az előtti Szónokot következetlenséggel vádolja, a' mennyiben a' Felső Ház ellen kél ki, holott maga is az Egyházi bill ellen szavazott. Lord E b r i n g t o n a' javallatot támogatván, azt mondta, hogy neki nints szándeka azta' gyülekezetet felelembe ejteni, mellynek idővel talán ő is tagja lehet, — de más részről a' nép eránt is van kötelessége, mellyet rosszúl töltene bé, ha viseletére nézve, pusztá formák által engedné magát vezettetni. Ő egy vólt azok között, kik az erőszakos bill mellett szavaztak, de ő ezt a' Minisztereknek csak abbéli állítások után tette, hogy nem sokára Reform rendszabásokhoz nyúlnak. Az Irlandi Egyházi bill által, a' Miniszterek ígéreteket telyesítet-

ték, 's igazgatásbeli létteket ahoz kaptsolták. Ha tehát a' Felső Ház azt a' billt felrevelné, úgy nem tsak a' mostani Igazgatóságnak el kellene oszlani, hanem azok a' tagok is, kik az erőszakos billt az említett okokból támogatták, a' legnagyobb zavarodásba jönnének, Constituenseiknek által ellenében. Tökélletes igazság, hogy a' Miniszterek kötelezték, legyen magokat; hivataljokban egy óráig sem maradni tovább, ha az Irlandi Egyházi Reformbill, az egyik, vagy másik Házban által nem menne, 's ezta' fogadást ezennel ismételi, (halljuk! halljuk!) de tisztelt barátyának javallatja, inkább fenyegetődzés a' másik Ház ellen, a' mi által pedig a' környülállások nehezebbekké tételnek. Ő meg van a' felől gyözödve, hogy a' javalló Ur a' Minisztereket nem akarja zavarodásba hozni, azért Őtet kéri Collegái nevekben is, venné vissza javallatját. V r o t t e s l e y Ur maga részéről ugyan szívesen vissza venné a' javallatot, ha abban egyébberánt azok az Urak, kik azt támogatták, megegyeznének. Mivel ez azomban meg nem történt, szavazásra került a' dolog, a' midön a' javallat 160 szóval 125ellen felrevettetett.

P O R T U G A L L I A.

Londoni lapok a' Jul. 5-kén véghez ment tengeri ütközetről ezt közlik: Napier Admirális az ellenséget újolag haddal kínálta meg, de ez el nem fogadta. Erre Délutánni 2 órakor az ellenséges hajók helyeket elfoglalták, először is Dom João, a' Commodornak hajója, túl rajta a' Rainha, ehez legközelebb Princesa Real, hátúlja megett egy nagy Corvett: azonkívül nagy közt egy egy brigg, vagy Corvett állott, úgy hogy ágyúinkkal köztök dolgozhattak. 3 órakor, 20 minutakor Napier Admirál kitüzte a' Királyi zászlót, 's így evezett az ellenség felé: sem-

mit sem gondolván a' rettenetes tűzzel, mellynek ki vala téve, egyenesen az ellenségre rohant: ő első volt, a' ki Rainha hajóra felmászott, 's tisztjeitől támogatván, minekutánna egy fél fertályig vitézül hartzolt, 's egy vas ruddal oldalában megsebesített, 2 vagy 3 tisztjei a' hajó ormára ugrottak. A' hajó fedelezetén véres ütközet támadt, a' midőn a' Rainhának Kapitánya szembeszállott Napierrel, 's ezt hihetően által is szurta volna, ha az Admirál szakátsa egy szeretsen, szándékában meg nem előzte, 's az agyarkodót agyon nem ütötte volna. A' szakáts azután a' Commandánsnak kardját, 2 pistolyát, 's arany óráját elvette; látván Dom João, Rainhának szerentsétlenségét, odébb állott, 's ennek példáját a' többi Briggek, és Corvettek is követték, de az Admirálsi hajó által üzőbe vétettek, 's már 6 órakor Dom João levette Dom Miguel zászlóját. Jul. 6 kán a' prédával Lagos felé indultunk: a' Rainhában volt 80 ágyú, 's 850 katona, Dom Joãoban 74 ágyú, 850 ember, Princesa Reálban 56 ágyú, 640 ember, Freitásban 48 ágyú, 580 ember, Princesa Corvettben 24 ágyú, 320 ember. A' halottaknak, 's megsebesítetteknek száma még nints tudva. Goblet, és George Kapitány, 's Woolridge hadnagy elestek, mintegy 20 tiszt sebesített meg. Az ellenség részéről is egynehány Kapitány elesett, 's mintegy 200 közlegény megsebesített. Hajóink kevésbé károsítottak meg.

(Lisbonai Újság.) Jun. 24-dikén Alemtejo Provintziának némelly részeiben, nevezetesen Thomárbán nyughatatlanságok történtek. Bizonyos Hespahelnnek vezérlése alatt — egy Contrabandierekből álló nagyobb részint Spanyol Isoport, a' védetlen

hagyott városba béült, a' tömlőtzők ajtait felfeszegette, 's több lakosokat kirablott. Azomban a' Torres Novasi, és Santaremi, úgy szinte a' Thomari Corregidor megtették a' szükséges rend-zabásokat, úgy hogy többé a' gyilkosok nem mertek a' Városhoz közelíteni, noha szándékjuk volt Torres Noasba is béülni. 25 kén az Abrantesi Gubernator 300 legényt rukkoltatott ki, és már 27-kén tudósította a' Kormányt, hogy a' békesség telyesen helyre állott.

(Morning Herald.) Oportó Jul. 8-kán. A' megérkezett Birmingham gözhajó azt a' hírt hozta, hogy Dom Pedro hajóserege, a' Sz. Vincenti foknál, Dom Miguel flottáján telyes győzedelmet vett, még pedig tsak 21 ágyúlövessel. Jul. 5 kén Lordellónál is egy kis tsata támadt, hol hasonlóul Dom Miguel visszaverettetett.

Jul. 26 kán és 27-kén 104 Cholera-ra esett betegek vitettek ismét a' Lisbonai ispotályba.

Az Oportói táborból jelentik, hogy oda, Dom Miguel seregéből 14 szökevények érkeztek légyen meg.

SVÉTZIA, ÉS NORVÉGIA.

Stockholmól Jul. 12-ről írják A' Király nehány hét óta betegeskedik, de mai napon már jobban érzi magát, 's ha hív Alattvalói kívánságai bételyesednek, Isten segítségével rövid idő múlva egészen helyre áll.

BURKUSORSZÁG.

Hivatalos tudósítások a' Berlini Universzitasban tanulók számát ekképpen közlik: „Az 1853-dik Oskolai felsztendőben Vallástudományt hal-

gáltak a' Külföldiekkel együtt 588 en. Törvényt 611-en. Orvosi tudományt 341-en. Philosophiát 261-en. öszvesen tehát 1801 en voltak a' hallgatók. Ezeken kívül 527-en voltak, kik magokat bé nem írátták, és így amazokkal együtt 2328 an vettek részt az Unverszításbeli tanulásban.

ELEGYES TUDÓSÍTÁSOK.

Némelly politikai vétkesek ellen folytatott vádló iroványok, Zveibrückenben nyomtatásban megjelentek. A' bévádoltak között említést érdemlenek: Virth August János, és Siebenpfeiffer Fülep Jakab.

Triest Jul. 13-dikán. Rikötőhelyünkbe Jul. 10-kén két Éjszaki Amerikai Fregatt érkezett: az egyik Nicolson János Kapitány alatt 480 emberrel, és 54 ágyával, — másik Read Kapitány alatt 382 emberrel, és 40 ágyúval: Nápolyból 16. Palermóból 12 nap alatt jöttek.

B É T S.

Ö Ts. K. Felsége Jul. 10-kén költ Kir. végzése által Felső Szilvási Mgs Nopcsa László Urat Hunyad Vármegye Fő Ispányi Administratorát ezen Vármegyének Fő Ispányává, és ugyan ott Ms. Fejérvizi Bálint Sámuel Urat minden taksa fizetés nélkül Királyi Tanácsossá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Az Alsó Inni Auszt. Nagy Hertzegségi Kormány által, következő Kerülőlevél közöltetik az úgy nevezett Giovine Italia (Ifjú Olasz Ország) felállott Sectára nézve: „Midőn ez előtt 12 esztendővel a' Karbonari társaság, Olasz Országot a' polgári rendnek egészleni felforgatásával fenyegette, hogy Ö Ts. Kir. Felsége, ennek a' veszedelmes társaságnak tsábításaitól hív Alattvalóit meg mentse, 1821-ben Nov. 16-kán költ rendelménnyel által, ugyan

csak annak a' társaságnak tzélját közhírré tette, ne hogy tapasztalatlan, és könnyelmű emberek, kiknek a' Felsőség a' tzelt tudtokra nem adta, a' romlottság árjába bésodortassanak. Hasonló Atyai gond Ö Felségét arra határozta, hogy az újonnan felállott, nem kevésbé veszedelmes, sőt a' Karbonari társaság nagyobb léptsőjére ezen nevezet alatt: „Ifjú Olasz Ország“ hágott öszveköttetésre nézve, a' felyebbi rendszabást megújítsa. Ennek az Egyesületnek tzélja, a' törvényes Kormánynak, és polgári rendnek felforgatása: az eszközök, mellyekkel erre nézve élnek, az eltsábítás, és titkos Törvénysek által elítelt gyilkolás. Az tehát magától értetődik, hogy minden, ki e' Felségárulási tzélokot tudta, és esmérte, a' mellett még is az „Ifjú Olasz Ország“ társaságba lépett, a' büntető Törvénykönyvnek 54-dik és 55-dik §-sai szerént a' Társaságba ugyan bé nem lépett, de annak tzéljait tudta, hanem meg nem akadályoztatta, vagy tagjait bejelenteni elmulasztotta, hasonló büntetés alá esik, — és így a' jelen hirdetménynek napjától fogva, senki sem fogja magát menthetni, hogy a' Társaság tzélja felől semmit sem tudott. A' ki tehát e' jelen órától fogva, az említett Társaságba lép, vagy azt megakadályoztatni, 's tagjait feladni elmulasztja, a' büntető Törvénykönyvnek 52 dik 53-dik, 54-dik és 55 dik §-sai szerént fog elíteltetni. Béts Jul. 21-kén 1833. Talatzko János. Báró Gestietitz Alsó Ausztriai Kormány Praesidens. Báró Bartenstein Alsó Ausztriai Kormány-Tanátsos, és Városi Kapitány.“

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'sony Julius 26-kán. A' Kk. és Rk. naponként folytatják országos üléseiket mellyeket rendszerént Kerületi ülések előznek meg; holott az ur-

barialis 8 dik tikkely deák fordítása, 's a' deák és magyar Felírási javallat vizsgálataának bevégezetése mellett, a' minap Kerületi tanátskozásra útasított beiktatási tartozás forogván fel, meghatározott, hogy a' 600-forintba megállapított „Maximum“nak, ha színte az eladási bets felyül haladná is a' nevezett summát, azon alól pedig, annak irányához képest, mindég csak 60 ad része fizetessék taksa gyanánt az Uraságnak. Nehogy azomban a' jobbágytelkeknek határok közzé nem szorított egybehalmozása ugyantsak egy kézben, az adózó népre nézve káros legyen, a' 67 dik országos gyűlésben a' 10 ik fejezet szerént meghatározott, hogy egyes jobbágy, olyan helységekben, mellyek 40 telkeket foglalnak magokban, 1—40—80 telkűekben 2—80—120 telkűekben 3—120-tól végetlenig 4 telkelnél többet ne bírasson és szerezhessen, ide nem értvén a' bírói executió, testamentom 's a' t. által történhető örökösödést. A' 11-dik fejezetben a' jobbágy telkek elzálogosítása megtiltatik. A' 12 dik fejezetben a' jobbágyok elmozdításának esetei meghatározatnak. Ezen elmozdítás mindazáltal tsupán a' közönséges gyűlésnek tett jelentés, és az e'vegre kiküldött Deputáció tudósítása után, a' törvényszék hozott ítélete mellett történhetik meg. A' 11-dik fejezetben megállapíttatik, hogy ha az Uraság, jobbágya elmozdítása után, mást helyette nem állíthatna, a' Szolgabíró felelet terhe alatt a' legközelebbi gyűlésben fedezze fel az elhagyott telket; a' Vármegye annak művelésére szorgalmaztassa a' közönséget, melly ha a' helybeli fogyatkozások miatt lehetséges nem volna, az urbarialis sessiók számából törültsék ki; hogyha pedig az Uraság keménysége miatt hagyta volna el azt a' jobbágy, abban az esetben a' büntető törvénykönyv er-

re nézve szabott fenyítéke vételik elő, a' telek, vagy a' közönségnek, vagy annak, ki azt művelni akarná, adatván által. Végezetre a' 15 ik fejezetben a' szabadon elköltözhetés a' törvényes atyai hatalom épségben tartása mellett, a' jobbágyok és sellérek gyermekeire is terjesztetik, erre tsupán az illető Tisztviselőnek bizonyságlevele kívántatván meg. A' tegnapi Országos ülésben már a' második urbarialis tikkely vétető-dék fel.

A' Dunántúli Főtiszt. Superintendia Jun. 13. 14. 15 napjain Győrben a' Ref. parochialis háznál és nevezetesen a' templomban, mindennünnen oda gyülekezett számos Uri vendégeknék 's idegeneknek jelenlétében tartotta az esztendőnként előfordulni szokott közgyűlését, Szilassy Jó'sef Főispány Superintend. Főcurator 's a' t. O Nagyságának távollétében Tek. Pázmándy Dienes, Komáromvármegyei Alispán 's Coadjutor Curator, és Főtiszt. Superintendens Tóth Ferentz Theol. Doct. 's Pápai Predikátor Urnak Elölülések alatt; a' hol és a' mellyben 16 Papi Candidatus szenteltetett fel a' Predikatori Sz. hivatalra. Ugyan itt a' többek közt a' Pápai Ref. collegiumban több Tudományoknak Magyar nyelven leendő tanitása elhatározott; a' Superintendia kebelében lévő Ref. Ekkleziák javára némelly tzielirányos rendszabások tétettek. Nevezetessé teszi ezen gyűlést különösen az, hogy a' Pápai Ref. Collegium és az abban tanuló ifjúság további előmenetelére, virágzására, Sz. Vallásunk iránt viseltető keresztyéni buzgóságból Tek. Kazay Gábor Ur, Tót-Vásonyi első rendű közbirtokos és a' Veszprémi Egyházi Megye Coadjutor Curátora, — több két, három 's öt száz forint alapítványokat tett jó lelkű hazafiakon kívül, — a' nevezett iskolának tíz ezer forintot pengőben vólt

kegyes, halála esetére, ajánlani. Magyarok Istene teremts és rendelj több ilyen a' közintézetek iránt forrón buzgó 's kegyes Nestorokat!!" T. M.

Hontból. Dörgő villámlások, szélveszek és galamb-tojásnyi nagyságú jegekkel kevert ítélet ment e' Megye Báthi járása néhány határain (Bori, Szántó, Magyarad, Csank's a' t.) keresztül Jul. 8-dikán. Könnyezve néztük, miképpen az iszonyú jég a' már megérett gabonát elverte, a' már virágozni kezdő dohány kórót derekon ketté tördelte; úgy hogy a' hol az előtt gazdag gabona fejek hajladoztak, most üresek tsüggnek, a' hol az előtt erdő forma dohány büszkélkedett, ott most csak kórókat szemlélünk. A' még érve nem volt tavasziban nints olly sok kár; de az ősziben temérdek.

Munkács Jul. 16-kán: Nálunk e' f. hón. 7 kén egy Magyar Olvasó Társaság állott fel honni 's vidéki tagokból, Papok, Vgyei's Uradalmi tisztekből 's Városi Tanátsunk tagjaiból Kövesligeti Román Ferentz terve 's ügyekezete után. A' városi Tanáts szíves volt egy tsínos szobát ajánlani ön házában e' kised magyar intézet ápolására, mellynek, ha szerentse szolgál, kedve lehet majd Casinóvá nőhetni. Az említett napon tartá első gyűlését, a' tervet megállapítá, tagokat 's tiszteket választá 's pénzt gyűjte özsze könyvek 's folyóirások szerzésire; a' könyvek minősége iránti tanakodás pedig az Aug. 18-kán tartandó gyűlésre halasztatott. Így lassan, de szélesen készülve, lesz valami belőlünk. D.

Rév-Romában Jul. 3-kán a' hévmérő 15 reaum. fokon állván az egész láthatárt lenge felhők boríták, az

idő lanyha volt, az eső több ízben permetezett, de olly parányi szemekben, hogy azt inkább ködesésnek mondhatni. 9 óra tájban estve egy hirtelen fénybámulásra gerjeszte. Ez rakéta alakú futó tűz volt a' levegőben 's tüzlántz képen vonult az alatt lebegő fellegek alatt tiszta fejéren minden zörrenet nélkül délkeletről éjnyúgotra. A' látkörnek mintegy felét befutván egy előtte szállongott fellegbe juta, de még sem oszlék azonnal el, mivel a' szakadozott fellegeken keresztül is villogott még néhány pertzig, míg elenyészett. E' tünemény mintegy 7—8 lábnyi hosszú tűzfény volt, fejét 3—4 hüvelyknyi átmérőjű lángmassa képezé, az ebből nyülő test mind inkább vékonyult, míg végre rongyadozó fényben végződött. Mozgása egyenes irányú 's vonalu vala, sebessége nem nagyobb egy jó készületű rakétaénál. Sz.

Igazítás- A' 4-dik M. Kurírnak 30 dik és 31 dik oldalán közlött tudósítás Szala Vármegyében Kapornokon költ, mint a' melly Apáturságot Mgs Scitovszky János Úr Rosnyói Püspök Jul. elején, mint Földes Ura meglátogatott 's atyai jótéteményinek olly szép és elfejthetetlen bizonyágit hagyta hátra.

A' Pénz folyamat Julius' 29-dikén;
közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 95 3/32
Az 1820-béli sorsosok: — —
Az 1821-béli hasonlók: 134 3/4
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 55 for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek 1235 for. ton
Conv. Pénzben.